

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2011. gada 28. jūlijā*

Apvienotās lietas C-400/09 un C-207/10

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam un LESD 267. pantam, ko *Højesteret* (Dānija) iesniegusi ar 2009. gada 7. oktobra un 2010. gada 22. aprīļa lēmumiem, kas Tiesā attiecīgi reģistrēti 2009. gada 19. oktobrī un 2010. gada 30. aprīlī, tiesvedībā

Orifarm A/S,

Orifarm Supply A/S,

Handelsselskabet af 5. januar 2002 A/S, kas tiek likvidēta,

Ompakningselskabet af 1. november 2005 A/S (C-400/09)

un

Paranova Danmark A/S,

* Tiesvedības valoda — dāņu.

Paranova Pack A/S (C-207/10)

pret

Merck Sharp & Dohme Corp. (iepriekš — *Merck & Co. Inc.*),

Merck Sharp & Dohme BV,

Merck Sharp & Dohme.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ticano [*A. Tizzano*], tiesneši Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kasel*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), E. Levits un M. Safjans [*M. Safjan*],

ģenerālvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],
sekretāre S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 7. aprīļa tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Orifarm A/S, Orifarm Supply A/S, Handelselskabet af 5. januar 2002 A/S*, kas tiek likvidēta, un *Ompakningsselskabet af 1. november 2005 A/S* vārdā — J. J. Bugge [*J. J. Bugge*] un K. Jensens [*K. Jensen*], *advokater*,
- *Paranova Danmark A/S* un *Paranova Pack A/S* vārdā — E. B. Feifers [*E. B. Pfeiffer*], *advokat*,
- *Merck Sharp & Dohme Corp.*, iepriekš *Merck & Co. Inc.*, *Merck Sharp & Dohme BV* un *Merck Sharp & Dohme* vārdā — R. Subioto [*R. Subiotto*], QC, un T. Veinke [*T. Weincke*], *advokat*,
- Čehijas valdības vārdā — M. Smoleks [*M. Smolek*] un K. Havličkova [*K. Havlíčková*], *pārstāvji*,
- Itālijas valdības vārdā — Dž. Palmjēri [*G. Palmieri*], *pārstāve*, kurai palīdz S. Fjorentino [*S. Fiorentino*], *avvocato dello Stato*,
- Portugāles valdības vārdā — L. Inešs Fernandišs [*L. Inez Fernandes*] un P. A. Antunišs [*P. A. Antunes*], *pārstāvji*,
- Eiropas Komisijas vārdā — H. Krēmers [*H. Krämer*], H. Stēvlbeks [*H. Støvlbæk*] un F. V. Bulsts [*F. W. Bulst*], *pārstāvji*,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2011. gada 12. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Šajos lūgumos sniegt prejudiciālus nolēmumus ir lūgts interpretēt Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmās direktīvas 89/104/EEK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 1989, L 40, 1. lpp.), 7. panta 2. punktu, kā arī ar to saistīto Tiesas judikatūru, it īpaši 1978. gada 23. maija spriedumu lietā 102/77 *Hoffmann-La Roche* (*Recueil*, 1139. lpp.), 1981. gada 3. decembra spriedumu lietā 1/81 *Pfizer* (*Recueil*, 2913. lpp.), kā arī 1996. gada 11. jūlija spriedumus apvienotajās lietās C-427/93, C-429/93 un C-436/93 *Bristol-Myers Squibb* u.c. (*Recueil*, I-3457. lpp.) un lietā C-232/94 *MPA Pharma* (*Recueil*, I-3671. lpp.). Šajos spriedumos Tiesa precizēja nosacījumus, kurus ievērojot, paralēlais importētājs var pārdot pārsainotās zāles, uz kurām ir norādīta preču zīme, lai preču zīmes īpašnieks nevarētu pret to iebilst.

- 2 Šie lūgumi ir iesniegti tiesvedībā lietā C-400/09 starp *Orifarm A/S* (turpmāk tekstā — “*Orifarm*”), *Orifarm Supply A/S* (turpmāk tekstā — “*Orifarm Supply*”), kā arī *Handelsselskabet af 5. januar 2002 A/S*, kas tiek likvidēta (turpmāk tekstā — “*Handelsselskabet*”), un *Ompakningselskabet af 1. november 2005 A/S* (turpmāk tekstā — “*Ompakningselskabet*”) un lietā C-207/10 starp *Paranova Danmark A/S* (turpmāk tekstā — “*Paranova Danmark*”), kā arī *Paranova Pack A/S* (turpmāk tekstā — “*Paranova Pack*”) un *Merck Sharp & Dohme Corp.*, iepriekš *Merck & Co. Inc.*, *Merck Sharp & Dohme BV*, kā arī *Merck Sharp & Dohme* (turpmāk tekstā kopā — “*Merck*”) par to, ka uz paralēli importēto medikamentu jaunā iepakojuma nebija norādīts faktiskais pārsainotājs.

Atbilstošās tiesību normas

3 Direktīva 89/104 tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 22. oktobra Direktīvu 2008/95/EK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV L 299, 25. lpp.), kas stājās spēkā 2008. gada 28. novembrī. Tomēr — ievērojot lietas faktisko apstākļu rašanās laiku — pamata lietai joprojām ir piemērojama Direktīva 89/104.

4 Direktīvas 89/104 5. pantā ar nosaukumu “Tiesības, ko piešķir preču zīme” ir noteikts:

“1. Reģistrētā preču zīme piešķir īpašniekam šajā ziņā ekskluzīvas tiesības. Īpašniekam ir tiesības atturēt visas trešās personas, kas nav saņēmušas viņa piekrišanu, lietot komercdarbībā:

- a) jebkuru apzīmējumu, kas ir identisks preču zīmei attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kuri ir identiski tiem, attiecībā uz ko ir reģistrēta preču zīme;
- b) jebkuru apzīmējumu, ja tā identitātes vai līdzības preču zīmei un preču vai pakalpojumu, uz ko attiecas preču zīme, identitātes vai līdzības dēļ pastāv varbūtība maldināt sabiedrību, kas ietver asociācijas iespēju starp apzīmējumu un preču zīmi.

2. Ikviens dalībvalsts var arī paredzēt, ka īpašniekam ir tiesības aizkavēt visas trešās personas, kam nav viņa piekrišanas, lietot komercdarbībā jebkuru apzīmējumu, kas ir identisks vai līdzīgs preču zīmei attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kuri nav

līdzīgi tiem, kam šī preču zīme reģistrēta, ja pēdējai ir reputācija dalībvalstī un ja šīs zīmes nepamatota lietošana rada negodīgas priekšrocības vai rada kaitējumu preču zīmes atšķirtspējai vai reputācijai.

3. Saskaņā ar šī panta 1. un 2. punktu cita starpā var aizliegt šādas darbības:

- a) apzīmējuma piestiprināšanu precēm vai to iepakojumam;
- b) preču piedāvāšanu vai to laišanu tirgū, vai uzkrājumu veidošanu šiem nolūkiem, izmantojot šo apzīmējumu, vai pakalpojumu piedāvāšanu vai sniegšanu ar šo apzīmējumu nosaukumu;
- c) preču importu vai eksportu, izmantojot šo apzīmējumu;
- d) apzīmējuma lietošanu darījumu dokumentos un reklāmā.

[..]”

- 5 Saskaņā ar minētās direktīvas 7. pantu, kura nosaukums ir “Preču zīmes piešķirto tiesību izmantošana”:

“1. Preču zīme nedod īpašniekam tiesības aizliegt tās lietošanu attiecībā uz precēm, ko laidis Kopienas tirgū, izmantojot šo preču zīmi, īpašnieks vai kas laistas Kopienas tirgū ar īpašnieka piekrišanu.

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro, ja īpašniekam ir likumīgi iemesli iebilst pret preču turpmāku tirdzniecību, jo īpaši, ja pēc laišanas tirgū preču stāvoklis ir izmainījies vai pasliktinājies.”

Pamata prāvas un prejudiciālie jautājumi

Lieta C-400/09

- 6 *Orifarm, Orifarm Supply, Handelsselskabet un Ompakningsselskabet* ir sabiedrības, kuras ietilpst *Orifarm* grupā, kas ir lielākais zāļu paralēlais importētājs Ziemeļvalstīs un 2008. gadā bija lielākais zāļu piegādātājs Dānijas aptiekām. Grupas vadība atrodas Odensē [*Odense*] (Dānija).
- 7 *Merck*, kas ir viena no lielākajām zāļu ražotāju grupām pasaulē, ražoja zāles, par kurām ir runa pamata tiesvedībā un kuras *Orifarm* grupa paralēli importēja Dānijas tirgū. *Merck* saistībā ar minētajām zālēm ir arī preču zīmju tiesību īpašniece, un tai, pamatojoties uz licencēšanas līgumiem, kas noslēgti ar preču zīmju īpašniekiem, ir tiesības celt prasības tiesā.
- 8 *Handelsselskabet* un *Orifarm* ir vai bija saņēmušas atļaujas laist tirgū un pārdot minētās zāles, savukārt *Orifarm Supply* un *Ompakningsselskabet* faktiski veica pārsaiņošanu, un tās ir vai bija pārsaiņošanas atļaujas turētājas.

- 9 Visus lēmumus par šo zāļu, par kurām ir runa pamata tiesvedībā, iepirkšanu, pārsaiņošanu un pārdošanu, ieskaitot tos, kas attiecas uz jaunu iepakojumu, kā arī marķējumu izstrādi, pieņēma *Orifarm* vai *Handelsselskabet*. *Ompakningsselskabet* un *Orifarm Supply* iepirka un pārsaiņoja minētās zāles, uzņemoties atbildību par norāžu, kuras izdod *Lægemiddelstyrelsen* (Dānijas Zāļu aģentūra) un kuras paredzētas uzņēmumiem, kas veic pārsaiņošanu, ievērošanu.
- 10 Uz minēto medikamentu iepakojuma bija norādīts, ka tos attiecīgi bija pārsaiņojušas *Orifarm* vai *Handelsselskabet*.
- 11 *Merck* iesniedza divas prasības *Sø- og Handelsretten* (Jūras lietu un komerc tiesa) attiecīgi pret, pirmkārt, *Orifarm* un *Orifarm Supply*, kā arī pret, otrkārt, *Handelsselskabet* un *Ompakningsselskabet*, jo uz zāļu, par kurām ir runa pamata tiesvedībā, iepakojuma neesot norādīts faktiskais pārsaiņotājs. Attiecīgi 2008. gada 21. februārī un 2008. gada 20. jūnijā pasludinātajos spriedumos *Sø- og Handelsretten* atzina, ka atbildētājas, uz iepakojuma nenorādot uzņēmuma, kas faktiski veicis pārsaiņošanu, nosaukumu, ir pārkāpušas *Merck* grupas preču zīmes tiesības, un līdz ar to piesprieda tām samaksāt finansiālu atlīdzību *Merck*.
- 12 Tā kā *Orifarm*, *Orifarm Supply*, *Handelsselskabet* un *Ompakningsselskabet* pret minētajiem *Sø- og Handelsretten* spriedumiem iesniedza apelācijas sūdzības *Højesteret* [Augstākajā tiesā], tā nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai no Tiesas [iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās *Bristol-Myers Squibb* u.c., kā arī sprieduma lietā *MPA Pharma*] izrietošā judikatūra ir jāinterpretē tādējādi, ka paralēlais importētājs, kurš ir paralēli importēto zāļu tirdzniecības atļaujas turētājs un kuram ir informācija par tām, un kurš zāļu iegādi un pārsaiņošanu, kā arī detalizētu preces iepakojuma noformējumu un saistībā ar precī

veicamos pasākumus uzdod veikt citam patstāvīgam uzņēmumam, uz ievesto zāļu ārējā iepakojuma kā pārsaiņotāju norādot sevi, nevis attiecīgo citu patstāvīgo uzņēmumu, kuram ir pārsaiņošanas atļauja un kurš ir ievēdis precī un fiziski to pārsaiņojis, tostarp (no jauna) uzliekot attiecīgo preču zīmi, aizskar preču zīmes īpašnieka tiesības?

- 2) Vai atbildi uz pirmo jautājumu ietekmē iespējams pieņēmums, ka gadījumā, kad tirdzniecības atļaujas turētājs kā pārsaiņotāju norāda sevi, nevis uzņēmumu, kurš tā uzdevumā fiziski pārsaiņojis, nav draudu, ka patērētājs/gala lietotājs varētu tikt maldināts, ka par pārsaiņošanu ir atbildīgs preču zīmes īpašnieks?

- 3) Vai atbildi uz pirmo jautājumu ietekmē iespējams pieņēmums, ka draudi, ka patērētājs/gala lietotājs varētu tikt maldināts, ka par pārsaiņošanu ir atbildīgs preču zīmes īpašnieks, tiek novērsti, ja kā pārsaiņotājs tiek norādīts pārsaiņošanu fiziski veikušais uzņēmums?

- 4) Vai atbildi uz pirmo jautājumu ietekmē tikai draudi tikt maldinātiem, ka par zāļu pārsaiņošanu ir atbildīgs preču zīmes īpašnieks, vai turpretim nozīme ir arī citiem ar preču zīmes īpašnieku saistītiem apstākļiem, kā, piemēram, tam, ka [...]:
  - a) ieviešanas un fiziskās pārsaiņošanas veicējs, kurš (no jauna) uzliek preču zīmes īpašnieka preču zīmi uz preces ārējā iepakojuma, šādi rīkojoties, iespējams, patstāvīgi aizskar preču zīmes īpašnieka preču zīmes tiesības, un

- b) apstākļu, par kuriem ir atbildīgs fiziskais pārsaiņotājs, dēļ pārsaiņošanā var tikt ietekmēts zāļu sākotnējais stāvoklis, vai pārsaiņoto zāļu noformējums ir tāds, ka varētu pieņemt, ka tas kaitē preču zīmes īpašnieka reputācijai (it īpaši skat. [iepriekš minēto] spriedumu apvienotajās lietās *Bristol-Myers Squibb* u.c.)?
- 5) Vai atbildi uz pirmo jautājumu ietekmē apstākļi, ka tirdzniecības atļaujas turētājs, kurš sevi ir norādījis kā pārsaiņotāju, laikā, kad preču zīmes īpašniekam tiek iepriekš paziņots par paralēli importēto zāļu paredzēto laišanu tirgū, tās pārsaiņojot, ietilpst vienā grupā (kā radniecīgā sabiedrība) ar faktisko pārsaiņotāju?”

Lietā C-207/10

- ¹³ *Paranova Danmark* un *Paranova Pack* ir *Paranova Group A/S* (turpmāk tekstā — “*Paranova Group*”) meitas sabiedrības, kas veic zāļu paralēlo importu uz Dāniju, Somiju un Zviedriju. Grupas galvenais birojs atrodas Ballerupā [*Ballerup*] (Dānija), kur atrodas arī abas meitas sabiedrības.
- ¹⁴ Gluži tāpat kā lietā C-400/09 *Paranova Group* paralēli importēja Dānijā zāles, par kurām ir runa pamata tiesvedībā un kuras ražoja *Merck*, kas ir minēto zāļu preču zīmju tiesību īpašiece un kurai, pamatojoties uz licencēšanas līgumiem, kas noslēgti ar preču zīmju īpašniekiem, ir tiesības celt prasības tiesā.

- 15 *Paranova Danmark* ir šo zāļu tirdzniecības atļaujas turētāja, bet *Paranova Pack*, kas veica to pārsaiņošanu, ir pārsaiņošanas atļaujas turētāja.
- 16 Visus lēmumus par šo zāļu, par kurām ir runa pamata tiesvedībā, iepirkšanu, pārsaiņošanu un pārdošanu, ieskaitot tos, kas attiecas uz jaunu iepakojumu, kā arī marķējumu izstrādi, pieņēma *Paranova Danmark*. *Paranova Pack* veica šo zāļu iepirkšanu un to faktisku pārsaiņošanu, ievērojot nosacījumus, kurus *Lægemiddelstyrelsen* ir noteikusi pārsaiņošanas sabiedrībām, un tās laida pārdošanā saskaņā ar farmaceitiskajiem tiesību aktiem, uzņemoties atbildību saistībā ar šīm dažādajām darbībām.
- 17 Uz šo zāļu iepakojuma bija norādīts, ka tos ir pārsaiņojusi *Paranova Danmark*.
- 18 *Merck* iesniedza divas prasības [*Sø- og Handelsretten* (Jūras lietu un komercietiesa)] pret *Paranova Danmark* un *Paranova Pack*, jo uz zāļu, par kurām ir runa pamata tiesvedībā, iepakojuma nebija norādīts faktiskais pārsaiņotājs. Saistībā ar šīm prasībām *Paranova Danmark* un *Paranova Pack* — attiecīgi ar *Fogedretten i Ballerup* [Ballerupas Tiesu izpildītāju dienests] 2004. gada 26. oktobra rīkojumu, ko apelācijas tiesvedībā 2007. gada 15. augustā apstiprinājusi *Sø- og Handelsretten*, kā arī pēdējās minētās tiesas 2008. gada 31. marta spriedumu — tika aizliegts pārdot minētās zāles, jo uz to iepakojuma nebija norādīts uzņēmuma, kas faktiski veicis pārsaiņošanu, nosaukums.
- 19 Tā kā *Paranova Danmark* un *Paranova Pack* pret šiem *Sø- og Handelsretten* spriedumiem iesniedza apelācijas sūdzības *Højesteret*, tā nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai [Direktīvas 89/104] 7. panta 2. punkts un ar to saistītā judikatūra, it īpaši [iepriekš minētie] Tiesas spriedumi lietā *Hoffmann-La Roche*, lietā *Pfizer* un apvienotajās lietās *Bristol-Myers Squibb* u.c., ir interpretējami tādējādi, ka preču zīmes

īpašnieks var paļauties uz šiem noteikumiem, lai novērstu, ka paralēlā importētāja tirdzniecības uzņēmums, kas ir zāļu tirdzniecības atļaujas turētājs dalībvalstī, pārdod šīs zāles ar norādi, ka tās ir pārsaiņojis tirdzniecības uzņēmums, kaut gan tirdzniecības uzņēmums fizisko pārsaiņošanu ir licis veikt citam uzņēmumam — pārsaiņošanas uzņēmumam —, kuram tirdzniecības uzņēmums sniedz norādījumus par zāļu iepirkšanu, pārsaiņošanu, kā arī iepakojuma dizainu un citus norādījumus saistībā ar precī un kuram ir pārsaiņošanas atļauja, kā arī kurš pārsaiņošanas gaitā uz jaunā iepakojuma no jauna attēlo preču zīmi?

- 2) Vai, atbildot uz pirmo jautājumu, nozīme ir tam, ka ir jāatzīst, ka patērētājs vai gala lietotājs netiek maldināts attiecībā uz preces izcelsmi un netiks vedināts domāt, ka preču zīmes īpašnieks ir atbildīgs par pārsaiņošanu, ja paralēlais importētājs uz iepakojuma ir norādījis ražotāja nosaukumu kopā ar norādi, kā aprakstīts iepriekš, par uzņēmuma, kas ir atbildīgs par pārsaiņošanu, identitāti?

- 3) Vai, atbildot uz pirmo jautājumu, nozīme ir tikai riskam, ka patērētājs vai gala lietotājs varētu tikt maldināts un mudināts pieņemt, ka preču zīmes īpašnieks ir atbildīgs par pārsaiņošanu, vai nozīme ir arī citiem apsvērumiem saistībā ar preču zīmes īpašnieku, piemēram, tam, ka:
  - a) sabiedrība, kas faktiski veic iepirkšanu un pārsaiņošanu un no jauna piestiprina preču zīmes īpašnieka preču zīmi uz zāļu iepakojuma, šādi potenciāli pati pārkāpj preču zīmes īpašnieka preču zīmes tiesības un ka tas tā var būt, ņemot vērā faktorus, kuru dēļ sabiedrība, kas fiziski veikusi pārsaiņošanu, ir atbildīga, ka

- b) pārsaiņošana ietekmē zāļu sākotnējo stāvokli vai ka
- c) pārsaiņotās preces noformējums ir tāds, ka var uzskatīt, ka tas kaitē preču zīmei vai tās īpašnieka reputācijai?
- 4) Ja, atbildot uz trešo jautājumu, Tiesa atzīst, ka ir būtiski ņemt vērā arī to, ka pārsaiņošanas uzņēmums potenciāli no savas puses pārkāpj preču zīmes īpašnieka preču zīmes tiesības, tad Tiesai tiek lūgts norādīt, vai šajā atbildē nozīme ir tam, ka paralēlā importētāja tirdzniecības uzņēmums un pārsaiņošanas uzņēmums saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir individuāli un solidāri atbildīgi par preču zīmes īpašnieka preču zīmes tiesību pārkāpumu?
- 5) Vai, atbildot uz pirmo jautājumu, nozīme ir tam, ka paralēlais importētājs, kam ir tirdzniecības atļauja un kas sevi ir norādījis kā atbildīgo par pārsaiņošanu, preču zīmes īpašnieka brīdināšanas laikā pirms paredzētās pārsaiņoto zāļu pārdošanas pieder vienai un tai pašai grupai kā sabiedrība, kas veic pārsaiņošanu (māsas sabiedrība)?
- 6) Vai, atbildot uz pirmo jautājumu, nozīme ir tam, ka pārsaiņošanas sabiedrība zāļu lietošanas instrukcijā ir norādīta kā ražotājs?”

²⁰ Ar Tiesas pirmās palātas priekšsēdētāja 2011. gada 31. janvāra rīkojumu lietas C-400/09 un C-207/10 tika apvienotas mutvārdu procesā un sprieduma taisīšanai.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 21 Ar saviem prejudiciālajiem jautājumiem, kurus ir lietderīgi apskatīt kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 89/104 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ļauj preču zīmes, kura ir norādīta uz farmaceitiska produkta, saistībā ar kuru ir veikts paralēlais imports, īpašniekam iebilst pret šī pārsaiņotā produkta turpmāku tirdzniecību vienīgi tādēļ, ka uz jaunā iepakojuma kā pārsaiņotājs ir norādīts nevis uzņēmums, kas pēc pasūtījuma faktiski ir veicis minētā produkta pārsaiņošanu un kuram ir atļauja to darīt, bet uzņēmums, kas ir minētā produkta tirdzniecības atļaujas turētājs, saskaņā ar kura norādēm ir veikta pārsaiņošana un kas uzņemas par to atbildību.
- 22 *Orifarm, Paranova Danmark*, Čehijas un Portugāles valdības, kā arī Eiropas Komisija uzskata, ka uz šiem pārformulētajiem jautājumiem ir jāsniedz noraidoša atbilde, bet *Merck* un Itālijas valdība ir pretējās domās.
- 23 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 89/104 7. panta 2. punktu preču zīmes īpašnieka iebildumi pret pārsaiņošanu, kas ir uzskatāmi par atkāpi no preču brīvas aprites, nav pieļaujami, ja, īpašniekam īstenojot šīs tiesības, tiek radīts slēpts ierobežojums tirdzniecībai starp dalībvalstīm EKL 30. panta otrā teikuma (tagad — LESD 36. panta otrais teikums) izpratnē (skat. Tiesas 2007. gada 26. aprīļa spriedumu lietā C-348/04 *Boehringer Ingelheim* u.c., Krājums, I-3391. lpp., 16. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 24 Šādu slēptu ierobežojumu minētās normas nozīmē rada tas, ka preču zīmes īpašnieks izmanto savas tiesības iebilst pret pārsaiņošanu, ja šī tiesību izmantošana sekme mākslīgu dalībvalstu tirgu sadali un ja pārsaiņošana turklāt notiek tā, ka īpašnieka leģitīmās intereses tiek ievērotas, kas nozīmē, ka pārsaiņošana neietekmē zāļu

sākotnējo stāvokli vai arī nevar kaitēt preču zīmes reputācijai (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Boehringer Ingelheim* u.c., 17. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 25 Šajā pēdējā minētajā aspektā Tiesa ir konstatējusi, ka gadījumā, ja pārsaiņošana tiek veikta apstākļos, kas nevar ietekmēt produkta, kas ir šajā iepakojumā, sākotnējo stāvokli, preču zīmes pamata funkcija nodrošināt izcelsmes garantiju ir saglabāta. Patērētājs vai gala lietotājs netiek maldināts par produktu izcelsmi, bet patiešām saņem produktus, kas ražoti vienīgi šīs preču zīmes īpašnieka kontrolē (skat. iepriekš minētos spriedumus apvienotajās lietās *Bristol-Myers Squibb* u.c., 67. punkts, kā arī lietā *MPA Pharma*, 39. punkts).
- 26 Tomēr Tiesa arī ir norādījusi, ka tas, ka īpašniekam nav iespējams pamatoties uz savām preču zīmes tiesībām, lai iebilstu pret produktu, kas marķēti ar tā preču zīmi un kurus pārsaiņojis importētājs, tirdzniecību, nozīmē atzīt importētājam zināmas iespējas, kas parastos apstākļos ir paredzētas vienīgi pašam īpašniekam. Līdz ar to īpašnieka kā preču zīmes īpašnieka interesēs un lai aizsargātos pret jebkādu ļaunprātīgu izmantošanu, šī iespēja ir jāatzīst vienīgi tiktāl, ciktāl importētājs ievēro arī citas prasības (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus apvienotajās lietās *Bristol-Myers Squibb* u.c., 68. un 69. punkts, kā arī lietā *MPA Pharma*, 40. un 41. punkts).
- 27 No pastāvīgās judikatūras, it īpaši no spriedumiem, par kuru interpretāciju iesniedzējtiesa jautā Tiesai, izriet, ka preču zīmes īpašniekam ir leģitīms pamats iebilst pret zāļu turpmāku tirdzniecību, ja importētājs ir pārsaiņojis precī un uz tās ir atkārtoti uzlīmējis preču zīmi, ja vien:

— nav pierādīts, ka īpašniekam izmantojot preču zīmes tiesības, lai iebilstu pret pārsaiņoto preču tirdzniecību ar šo preču zīmi, tiek sekmēta mākslīga dalībvalstu tirgu sadale, tostarp sakarā ar to, ka importētāja veiktā pārsaiņošana ir nepieciešama, lai precī pārdotu importētājā dalībvalstī;

- ir pierādīts, ka pārsaiņošana var ietekmēt iepakotās preces sākotnējo stāvokli;
  - uz jaunā iepakojuma nav skaidri norādīts preces pārsaiņotāja un ražotāja nosaukums;
  - pārsaiņotās preces noformējums ir tāds, kas varētu kaitēt preču zīmes un tās īpašnieka reputācijai. Tādējādi iepakojums nedrīkst būt ar defektiem, sliktas kvalitātes vai nekārtīgs, un
  - importētājs pirms pārsaiņotās preces laišanas tirdzniecībā nav brīdinājis preču zīmes īpašnieku un pēc tā lūguma nav iesniedzis pārsaiņotās preces paraugu (it īpaši skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Hoffmann-La Roche*, 14. punkts; apvienotajās lietās *Bristol-Myers Squibb u.c.*, 79. punkts; lietā *MPA Pharma*, 50. punkts, un lietā *Boehringer Ingelheim u.c.* 21. punkts, kā arī 2008. gada 22. decembra spriedumu lietā *C-276/05 The Wellcome Foundation*, Krājums, I-10479. lpp., 23. punkts).
- 28 Saistībā ar nosacījumu, par kuru ir runa pamata tiesvedībā un saskaņā ar kuru uz jaunā iesaiņojuma ir jābūt skaidri norādītam produkta pārsaiņotājam, ir jānorāda, ka šī prasība ir pamatota ar preču zīmes īpašnieka interesi, lai patērētājs vai gala lietotājs nevarētu tikt vedināts uzskatīt, ka minētais īpašnieks ir atbildīgs par pārsaiņošanu (skat. iepriekš minētos spriedumus apvienotajās lietās *Bristol-Myers Squibb u.c.*, 70. punkts, kā arī lietā *MPA Pharma*, 42. punkts).
- 29 Kā ģenerālvokāts konstatējis savu secinājumu 34. un 35. punktā, šī interese ir pilnībā ievērojama, ja uz pārsaiņoto zāļu iepakojuma ir norādīts tā uzņēmuma nosaukums, pēc kura pasūtījuma un norādēm ir veikta pārsaiņošana un kurš par to uzņemas

atbildību. Šāda norāde, ja tā ir uzdrukāta tā, lai to saprastu normāli vērīga persona, ļauj izvairīties no tā, ka patērētājam vai gala lietotājam rodas kļūdainais priekšstats, ka pārsaiņošanu ir veicis īpašnieks.

30 Turklāt ar to, ka šis uzņēmums uzņemas pilnu atbildību par pārsaiņošanas darbībām, tiek nodrošināts, ka īpašnieks var vajadzības gadījumā izmantot savas tiesības, lai saņemtu zaudējumu atlīdzību, ja iepakojumā esošā produkta sākotnējo stāvokli ir ietekmējusi pārsaiņošana vai ja pārsaiņotā produkta noformējums ir tāds, kas var kaitēt preču zīmes reputācijai. Šajā ziņā ir jāprecizē, ka šādā gadījumā uzņēmums, kurš ir norādīts kā pārsaiņotājs uz pārsaiņotā produkta jaunā iepakojuma, ir atbildīgs par visiem zaudējumiem, kurus izraisījis uzņēmums, kas faktiski veicis pārsaiņošanu, un tas nevar tikt atbrīvots no atbildības, tostarp aizbildinoties, ka faktiskais pārsaiņotājs ir rīkojies pretēji tā norādēm.

31 Šajos apstākļos preču zīmes īpašniekam ir legītīma interese pieprasīt, lai uz iepakojuma būtu uzņēmuma, kurš faktiski veicis pārsaiņošanu, nosaukums, vienīgi tad, ja pārsaiņošana var ietekmēt šī produkta sākotnējo stāvokli un līdz ar to eventuāli aizskart preču zīmju tiesības.

32 Preču zīmes īpašnieka interese saglabāt iepakojumā esošā produkta sākotnējo stāvokli ir pilnībā aizsargāta ar prasību, kas atgādīnāta šī sprieduma 27. punktā un saskaņā ar kuru ir jāpierāda, ka pārsaiņošana nevar ietekmēt minētā produkta sākotnējo stāvokli. Tādos apstākļos, kādi ir pamata tiesvedībā, šāda pierādīšana ir jāveic tirdzniecības atļaujas turētājam, saskaņā ar kura norādēm tika veikta iesaiņošana un kas par to uzņemas atbildību.

- 33 *Merck* tomēr apgalvo, ka, lai aizsargātu patērētājus, uz pārsaiņotā produkta iepakojuma esot jānorāda uzņēmuma, kurš faktiski veicis pārsaiņošanu, nosaukums. Patērētājiem esot interese zināt šī uzņēmuma nosaukumu, jo tostarp tiem ir iespējams saskaņā ar viņu valsts tiesībām celt prasību ne tikai pret tirdzniecības atļaujas turētāju, bet arī pret pārsaiņotāju, ja viņi ir cietuši zaudējumus saistībā ar pārsaiņošanu.
- 34 Šī argumentācija tomēr nevar tikt akceptēta. Šajā ziņā ir pietiekami konstatēt, ka no Direktīvas 89/104 7. panta 2. punkta skaidri izriet, ka šajā tiesību normā paredzētais izņēmums preču zīmju tiesību izmantošanai attiecas vienīgi uz preču zīmes īpašnieka leģitīmo interešu aizsardzību, bet patērētāju leģitīmo interešu specifiskā aizsardzība tiek nodrošināta ar citiem tiesību instrumentiem.
- 35 Katrā ziņā, pat pieņemot, ka preču zīmes īpašnieka tiesības kaut daļēji sakrīt ar patērētāja interesēm, tomēr par pārsaiņošanas atbildīgā uzņēmuma norādīšana uz produkta iepakojuma, kā to ir norādījis ģenerāladvokāts savu secinājumu 42. un 43. punktā, ļauj patērētājam no preču zīmju tiesību aspekta būt pietiekami informētam.
- 36 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Direktīvas 89/104 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neļauj preču zīmes, kura ir norādīta uz farmaceitiska produkta, saistībā ar kuru ir veikts paralēlais imports, īpašniekam iebilst pret šī pārsaiņotā produkta turpmāku tirdzniecību vienīgi tādēļ, ka uz jaunā iepakojuma kā pārsaiņotājs ir norādīts nevis uzņēmums, kas pēc pasūtījuma ir faktiski veicis minētā produkta pārsaiņošanu un kuram ir atļauja to darīt, bet uzņēmums, kas ir minētā produkta tirdzniecības atļaujas turētājs, saskaņā ar kura norādēm ir veikta pārsaiņošana un kas uzņemas par to atbildību.

Par tiesāšanās izdevumiem

- ³⁷ Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmās direktīvas 89/104/EEK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm, 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neļauj preču zīmes, kura ir norādīta uz farmaceitiska produkta, saistībā ar kuru ir veikts paralēlais imports, īpašniekam iebilst pret šī pārsaiņotā produkta turpmāku tirdzniecību vienīgi tādēļ, ka uz jaunā iepakojuma kā pārsaiņotājs ir norādīts nevis uzņēmums, kas pēc pasūtījuma ir faktiski veicis minētā produkta pārsaiņošanu un kuram ir atļauja to darīt, bet uzņēmums, kas ir minētā produkta tirdzniecības atļaujas turētājs, saskaņā ar kura norādēm ir veikta pārsaiņošana un kas uzņemas par to atbildību.

[Paraksti]